

Voorzitter

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Jansen.

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter. Mede namens de fracties van de VVD en GroenLinks verzoek ik u om het verslag van het algemeen overleg stimuleringsregeling duurzame energieproductie op de plenaire agenda te zetten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit VAO toe te voegen aan de agenda van volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Leijten.

Mevrouw **Leijten** (SP): Voorzitter. Mede namens de fracties van het CDA, de VVD, GroenLinks en, naar ik meen, de PVV verzoek ik u, het verslag van het algemeen overleg Wajong op de agenda van volgende week te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit VAO toe te voegen aan de agenda van volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Voor degenen die er niet bij geweest zijn – dat waren de meesten van u – deel ik mee dat zo-even tijdens de eerste termijn van de begrotingsbehandeling Buitenlandse Zaken de kwestie speelde van het aan de orde stellen van de mensenrechten door de minister-president tijdens zijn overleg met de heer Poetin. De minister-president wordt op dit moment gevraagd wat er precies gezegd is. De minister van Buitenlandse Zaken is in afwachting van een telefoontje. Ik hoop dat hij ons nu kan informeren over wat dat heeft opgeleverd. Dan kunnen wij handelen na ommekomst van zijn mededeling.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter. De minister van Buitenlandse Zaken zei zojuist dat in de speech de mensenrechten ter sprake zijn gekomen. Ik heb deze speech inmiddels, met behulp van anderen, nog kunnen doorlezen. Als de minister van Buitenlandse Zaken deze speech heeft gelezen, dan zou hij kunnen zien dat daar het woord "mensenrechten" wel een keer in voorkomt, maar dat er absoluut geen voorbeelden worden gegeven. Het enige voorbeeld dat ik lees, is dat cocaïne een probleem is in Amsterdam.

De **voorzitter**: De minister van Buitenlandse Zaken spreekt nu met de minister-president. Hoewel ik uw creativiteit bewonder, gaan wij niet tijdens de regeling van werkzaamheden een debat openen of overdoen. Morgen wordt de begrotingsbehandeling voortgezet. Zoals u weet, vindt controle achteraf plaats. Wij gaan het niet allemaal door elkaar doen. Wij gaan alleen maar luisteren naar de mededeling van de minister van Buitenlandse Zaken over het gesprek met de minister-president. Daarna zullen wij zien of ons vandaag wat dit betreft nog iets zinnigs te doen staat. Ik wacht even tot de minister van Buitenlandse Zaken hier is.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2008 (31200-V).**

De **voorzitter**: Het woord is aan de minister van Buitenlandse Zaken voor een mededeling. Ik sta geen interrupties toe.

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Verhagen**: Voorzitter. Ik heb geprobeerd, nadere informatie te krijgen over hetgeen de minister-president gisteren gezegd heeft. In eerste termijn heb ik al gezegd dat het gesprek van de minister-president met president Poetin met nadruk ook ging over de mensenrechten, de persvrijheid, het recht op vereniging en de weg naar democratie. Ik herhaal ook dat weinig premiers überhaupt over dit soort zaken van gedachten wisselen met de president van Rusland. Het feit dat wij de mensenrechten een centrale plaats geven in ons buitenlands beleid, is voor de minister-president aanleiding geweest om in de brede relatie die wij met Rusland hebben – waarbij economie, politiek en maatschappij elkaar versterken – juist ook over mensenrechten te spreken. Hij heeft uiting gegeven aan onze zorgen over het recht op demonstratie, het recht op vergadering, het recht op vereniging en de vrijheid van meningsuiting, inclusief de persvrijheid.

De minister-president heeft gisteren tegen de pers over zijn gesprek met president Poetin gezegd dat er gesproken is over samenwerking op gebied van de rule of law. Voorts wees hij erop dat Nederland Rusland ondersteuning biedt bij de samenwerking met betrekking tot de ontwikkeling van een burgerlijk wetboek. Hij heeft gezegd dat er van gedachten is gewisseld en dat onze zorgen kenbaar zijn gemaakt over mensenrechten en democratie. Hij heeft met nadruk tegen de pers gezegd dat de mensenrechtensituatie in Rusland aan de orde gesteld wordt, dat het voeren van een dialoog mogelijk is dankzij de brede relatie die Nederland met Rusland heeft en dat dit bezoek ook gebruik wordt voor de versterking van de rechtsstaat. Niet alleen in zijn gesprekken met de autoriteiten, maar ook in zijn contacten met de niet-gouvernementele organisaties wordt uitdrukking gegeven aan de zorg over wetgeving en mensenrechten. Ook is er aandacht besteed aan de zorgen van Nederland over de waarneming bij de verkiezingen van 2 december aanstaande en de samenwerking met ODIHR in dat kader.

Met andere woorden: de minister-president heeft zijn bezoek niet alleen gebruikt voor het afsluiten van een gascontract en het versterken van de bilaterale betrekkingen inzake samenwerking door het bedrijfsleven, maar ook voor het leveren van een bijdrage aan de verbetering op het gebied van mensenrechten en democratie in Rusland; dit laatste in tegenstelling tot de regeringsleiders van veel andere landen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.